

kmetске g. Zarnijera in iz vsega zastopstva g. dr. Baša in gr. Dečka. Tako je celjskega okrajnega zastopa odbor zopet in sicer tretjič v slovenskih rokah na veliko veselje in zadoščenje ogromnej večini prebivalstva, po na veliko žalost in trepet nekdaž toliko nadutih nemškutarjev. Te zadnji čas same nesreče tepejo: desna jim roka okrajni glavar Wagner mora v Gradec, leva roka pragermanski dr. Wokaun je naglo umrl v Dobrni, poslanec dr. Starkel po nekaj umazane pravdi v Gradcu politično potolčen. Kaj čuda, ako pri takšnih razmerah celjski nemšurčki potno palico v roke jemljejo in potujejo daleč v »nemški Reich« v švabsko mesto Stuttgart, da se tam okrepečajo s pitjem in petjem. Srečno pot! Najbolje, če tam ostanejo — za vselej, mi jih radi pogrešamo. —

Iz Soštanja. (Shod zaupnih mož in razne vesti.) Dne 26. jul. je bil v Velenju pri g. županu Ježovniku shod zaupnih mož glede prihodnje deželnozborske volitve za okraje Soštanj, Slov.-Gradec, Marenberg. Ednoglasično je bil proglašen za kandidata gosp. Ivan Vošnjak, posestnik iz Soštanja in nečak g. državnega poslanca Mih. Vošnjaka. Naš kandidat je vsestransko razumen mož in poštenjak skoz in skoz. Drugi postranski kandidati, osobito nekdo iz Celja, se niso kar nič resno v poštev jemali. Dosedanjemu zastopniku tega okraja, č. g. dr. Lipoldu, ki zaradi bolehnosti ne kandiduje več, se je izrekla za njegovo delovanje občna zahvala in priznanje. — Dne 24. julija zvečer je treščilo v Velenju v kozolec gosp. župana. Nevarnost za trg je bila velika, a vzajemnemu napornemu delovanju domačih in tujih gosilcev se je zahvaliti, da je ogenj uničil samo ta stan. — Komaj so Velenčanje iz ene nevarnosti, so palli že v drugo. »Südmarka« je namreč ustanovila tam otročji vrtec. Nad to zares otročjo mislijo se vsi smejejo; zakaj jim bo neki? Bodo morda soštanski in velenški »südmarkovci« sami hodili tja igrati »ringa-ringa-raja«? Učiteljica za to je že tam z letno plačo od 300 gld. — Toplice Topolšico blizu Soštanju, dosedaj v rokah soštanske »nemške Vorschusscassee«, je nakupil neki konzorcij iz Dunaja za 25.000 gld., ter začne z novimi stavbami že letos.

Od Nove cerkve. (Poduka treba!) V srce nas veseli, ko slišimo, da naši državni in deželni poslanci razlagajo dandanašnje dogodke na Dunaju in v Gradcu, zdaj v Ribnici, zdaj pri Mariji Snežni in na drugih krajih, in veseli smo, ko beremo, da se v Savinjsko dolino, največkrat pa v Čadram kliče potovalni učitelj, kateri kaže, kako je s trsjem in sadjem modro ravnati. V našem kraju bi vsega tega tudi potrebovali. Ubogi smo, ker nas toča tolikokrat zabije, spodbujajte nas, sadno drevje bolj pametno saditi, cepiti in snažiti! Ker se trtna uš bliža bolj in bolj, naj zvemo vsi, kako bi se dalo staro trsje bolje ohraniti in novo modreje izbirati ter vsajati. Vsaka pokveka bi se rada delala norca iz slovenskega jezika, imena pačijo, da je iz Žerovnika na Frankolovem nastal Scherounigg, pa v tistem kraju in v Stranichah neki stari slikar kvari napise na kapelah, da je človeka strah, nemške šole stavijo zaporedoma; spregovorite še tukaj takih navdušenih besed, kakor postavim v Ribnici, da bo kmet in hlapec, pa še gosposki človek spoštoval materni jezik! Prosim!

Iz Puščave. (Nesreča.) Na tleh za smrt previden je bil dne 18. julija Franc Laikeb, delavec v kamnolomu nižje postaje Sv. Lovrenca nad Mariborom. Revež je še le tisto jutro tam delo nastopil, okoli 10. ure pa so s kamenjem nabasano loro nekam tiščali, bržkone da na vago, in pri tej priložnosti je po nesreči prišel med kolosa. In dve sta mu šle čez obe nogi nad kolenom in mu jih popolnoma zdrobili. Hitro so poslali po zdravnika, telesnega in dušnega, oba sta bila nakrat

pripravljena pomagati. Revež je ležal za cesto na travi pod milim nebom. Nemudoma so mu č. g. župnik podelili sv. zakramente umirajočih. To je bil prizor, kateri more pretresti vsako še tako trdo srce! Na cesti pod smreko je stala belo pogrnjena miza, takorekoč priprosti oltar, ki se more v največji sili napraviti. Zlato solnčice je milo razlivalo svoje žarke na pušico, v kateri je bilo sv. Rešnje Telo. Ni bilo ne petja, ne godbe, ne slovesnega zvonjenja, ampak zdelo se nam je, da pečeča Drava glasneje šumi, in rahli vetrič se je čarobno igral z listjem zelenega gaja v čast božjemu Zveličarju, ki je spolnil svojo obljubo, rekoč: »Jaz ostanem z vami do konca sveta«. Okoli tretje ure popoldne prinesli so bolnika na kolodvor, misleč ga peljati s tovrnim vlakom v mariborsko bolnišnico, pa so vlak zamudili. Vsled prizadetih bolečin je ponesrečenec okoli 4. ure popoldne zapustil solzno dolino. Sveti mu večna luč!

Iz gornje Savinjske doline. (Vse to.) Skrajna nedoslednost je, ako načelnik slovenske posojilnice delavno pospešuje rogoviljenje nemškega planinskega društva. Žal, da ima posojilnica na Ljubnem tacega načelnika. V srce nas je zadelo, ko smo videli tega nemškega »Slovenca« skakati okoli postelj, katere celjska sekcija pošilja v »nemški« Okrešelj. Mislimo, da je že gospod Južek toliko star, da se bode odločil ali na levo ali pa na desno; omahljivci narodnemu zavodu le škodujejo. Te vrste naj bi pa tudi še vzbudile Savinjce k nadaljni podpori za novo kočvo v Okrešlju, katero namerava staviti naše marljivo slov.-planinsko društvo. — Nastavljen je v Mozirju stalni učitelj g. Josip Fišer, dosedaj podučitelj na Ljubnem. — Šola v Lučah je zaprta zaradi vratne bolezn. — Strašna ploha se je vsula pretečeni četrtek okoli 9. ure zvečer pri Mozirju. Dežja je bojda padlo čez 54 litrov na 1 kvadratni meter. Pred točo gornja Savinjska dolina dosedaj po večini ni še trpela.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so s patentom naznanili, da se razpustijo deželni zbori koroški, stajarski, nižje-avstrijski in šlezijski. Nove volitve bodo najbrže že konec meseca avgusta. Slovenci, pripravimo se! — Ruski car dospe na Dunaj dne 27. avgusta. Vsprejeli ga bodo svetli cesar s cesarico in nadvojvodi. — Ogerska vlada hoče, naj bi se pogodba z Ogersko le deloma letos rešila, določitev skupnih stroškov pa prepustila novemu državnemu zboru.

Češko. V Pragi se krivovercu Janu Husu postavi spomenik na betlehenskem trgu, ne pa na staromestnem, kakor to želé Mladočehi. — V lokebskem rodokopu so delavci zahtevali, naj se odpuste vsi tuji delavci. Ker se tej želji ni ustreglo, napadli so domači delavci tuje in uneli krvavi boj.

Stajarsko. Pred tednom so imeli nemški narodnjaki v Gradcu volilni shod. Govorila sta Derschatta in profesor Hoffmann. Prvi je med burnim odobrovanjem zborovalcev rekel, naj slov. deželni poslanci le ostanejo doma. Bodo tudi, dokler vsaj najvažnejših pravic ne dosežemo!

Koroško. Dne 5. do 7. sept. imajo nemški avstrijski gasilec shod v Celovcu. Seveda žejo bodo gasili in »hajlali«. — Trgovinska zbornica je sklenila, da ne pošlje zastopnika na ogersko razstavo. — Na celovski gimnaziji je bilo to leto zraven 343 nemških dijakov, žal, samo 74 slovenskih.

Kranjsko. Na Bledu in v Ljubljani se za slo-

vesen vsprejem grofa Badenija delajo velike priprave. — V Novem mestu je postal župan dr. Šegula, odvetnik in naš rojak od Sv. Marjete niže Ptuja. — XI. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda boše letos v Ljubljani in sicer v torek dne 11. avgusta. — V Ljubljani boše dne 15. in 16. avgusta shod slov. delavskih stanov.

Primorsko. Pri nas finančna oblast navadno zna slovenski, v Trstu ne, ker Slovencem pošilja nemška pisma. — V Šmarji pri Kopru je svojim volilcem poročal deželni poslanec in dekan Kompare.

Ogersko. Raztavo v Budapešti malo vnanjih ljudij obiskuje. Ondi ni samo mošnja v nevarnosti, ampak tudi človeško življenje. Oni dan se je na električni železnici ubil sprevodnik, dva popotnika pa se grozno pohabila. — Krščanska ljudska stranka je napovedala shod v Varini, toda delali so ji vse mogoče ovire. Vendar je prišlo 7000 ljudij, pa vladni zastopnik je iz ničevega uzroka shod razpustil.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so imenovali nuncijem v Parizu monsignora Clari-ja, v Madridu na Španskem Francica Nava in v Lizboni na Portugalskem monsignora Ajuti-ja.

Italijansko. Na Siciliji se zopet hočejo delavci spuntati, ker zbornica ni sklenila popolnih olajšav glede pridelovanja in izvažanja žvepla. Ministerski predsednik Rudini pa je obljubil, da bo kralj uvedel nekatere olajšave. — Abesinski kralj je zopet izpustil 50 laških ujetnikov.

Francosko. V Lille so imeli francoski socialisti shod, na katerega so prišli nemški Bebel, Singer, Liebknecht in dunajski dr. Adler. Toda ljudstvo jih je neprijazno vsprejelo; prišlo je do pretepa in velikih izgrediv. — V pariški mestni blaginji manjka boja okoli 40 milijonov. Tako brezverci gospodarijo!

Angleško. Oni dan se je v Londonu začel shod socialistov vsega sveta. Prišlo jih je kaci 800 zastopnikov, iz Avstrije pet. Izključeni so anarhisti ali puntarji, ki hočejo vse prevreči.

Nemško. Badenski veliki vojvoda se boše boja v kratkem dal za kralja izklicati. — Saksonski princ Maks, svak našega nadvojvode Otona, je dne 26. julija bil v mašnika posvečen, dne 1. avg. boše pa v Draždanih pel novo mašo.

Rusko. Car je nedavno rekel vnanjemu ministru Lobanovu: »Turčija nas hoče varati. Jaz pa ne morem in nočem prepustiti, da se nadaljuje grozodejstva tako dolgo, da pobijejo zadnjega krščanskega podanika sultanovega. Temu mora biti konec! Čas je, da Turčija izvrši svoje obljube.« To so ostre besede!

Turško. Na Kreti so na več krajih bili zopet boji med kristijani in Turčini. Vlada je poslala vse vojne ladje na Kreto, da se ustašem ne bodeta mogla pošiljati strelivo in živež. — Tudi v Macedoniji hudo vre. Tri roparske čete požigajo po tej deželi; ena se je spoprijela z vojaki in nje premagala.

Špansko. Vojni minister si niti ne upa pred poslance. Zato namesto njega na razne interpelacije z ozirom na Kreto odgovarja tako za silo učni minister, ki je nedavno po nepotrebnem očital dotičnim poslancem, da niso domoljubi.

Za poduk in kratek čas.

Rimski nagrobni spominik pri župni cerkvi v Vojniku.

Že davno je bila župna cerkev v Vojniku pre-majhna. Zidana je bila pa mnenju preč. gosp. stolnega prošta Orožna (Dek. Nova cerkev, str. 228) v 17. veku

in ni več zadostavala sedanjim razmeram, ko spada pod vojniški zvon 4140 duš. Zato so začeli letos staro cerkev podirati in po načrtu slavnega Riharda Jordana novo župno cerkev v romanskem slogu zidati. Ko so staro podzidje razdirali, se je pokazalo, da je bila cerkev dvakrat prezidana in razširjena. Najstarejše zidanje kaže prvotne gotiške oblike in je nastalo menda v 13. veku, ker se je že l. 1273 Henrik, župnik v Vojniku, vsem svojim pravicam do tukajšnje župnije odpovedal. (Orož. VIII. 224). V podzidju gotiške stavbe se je našlo več kosov belega pohorskega mramorja in zasledilo se je na njem več izsekanih podob in napisov.

Ko sem nedavno izkopano kamenje pregledoval, sem našel 13 kosov, s podobami ozalšanih, dva pa z rimskimi črkami popisana. Vsega mramorja, ki je bil letos izkopan, bi bilo menda za kakih 10 kubičnih metrov. Blizu 1 meter dolga in $\frac{1}{3}$ metra široka, zgoraj odkrhnjena plošča kaže sledeči pomanjkljivi napis:

MO
AEDILI
ATE
COLON
IUT
COLON
INGRATA
ORIUM
RUM

Na manjšem krlju sem bral črke ONIA.

Z ozirom na izsekane podobe sta najbolj znameniti dve plošči, ki nista bili v podzidju, ampak sta služili v stari cerkvi za oltarno mizo. Gladka zadnja plat je bila na vrhu, obdelana pa navzdol obrnjena in v malto pogreznjena. Na prvi plošči vidimo mladega Rimljana, ki nosi na rami drog, od katerega visita dva pletarčka z različnim sadjem. Druga plošča nam kaže sedečo rimsko gospo, ki drži v rokah neko posodo. Obe podobi sta kaj lično izklesani in se obleka životu prilega, kakor bi bila volnena, ne pa iz kamena izrezana. Zopet druga plošča nam kaže štiri genije ali angelje, ki stojijo na grudi, v središču se nahajajoči, z glavo se pa dotikajo kolobarja, ki vso skupino obdaje. Gledalcu se zdi, da so geniji kazalci na zvonikove ure platišču. Čisto tako je na drugej plošči postavljenih čvetero panterjev, ki so vsi obsedani. Na enem kosu je videti prav lepo konjsko, na drugem pa ovno glavo. Druge podobe nam kažejo bujno se ovijajoče rastline in pa domače sadje.

Vse te izkopane kose sem primerjal z 51 rimskimi kamni, ki so bili izkopani v Celju, z dvema, ki sta se našla pri Vojniku, z dvema podobama, ki sta sezidani v Novi cerkvi, in s tremi kamni, ki so se našli v Stranica, pa nisem mogel nič gotovega dognati. Podstrešno okrasje, obstoječe iz okroglih in silastih listov, (Eierstab) in pa beseda AEDIL nam kažeta le toliko, da je bila stavba precejšna, in da je bila najbrže nagrobni spominik rimskega župana v starodavnem Celju, ki je imel bržkone v prijaznem Vojniku svojo pristavo. Ko so stare poganske razvaline v temelj krščanske cerkve pokladali, so si pač mislili: »Nekdaj si bil v službi malikov, zdaj pa nosi, hočeš nočeš, zidano hišo trojedinega Boga, ki je ustvaril zemljo in nebo!« Preč. kn. šk. lavantinski konzistorij je vse potrebno ukrenil, da se znameniti rimski spominik primerno shrani in tako preučevanju stareje dobe naše mile domovine služi. J. P.

Smešnica. Jakec: »Ljubi strijc, danes sva z Ančiko na sprehodu videla dva osla, starega in mladega.« — Strijc: »Kako velik pa je bil mladi osel?« — »Tako velik kakor jaz.« — »In stari osel, kako velik pa je bil ta?« vpraša strijc. Ančika: »Skoro tako velik, kakor vi.« Jakec: »O kaj pa še! Tako velikega osla, kakor so naš strijc, ni na celem svetu!«